

STANDARDUL NAȚIONAL DE CONTABILITATE

“CREANȚE ȘI INVESTIȚII FINANCIARE”

Introducere

1. Prezentul standard este elaborat în baza Directivei ~~leii~~ 2013/34/UE, Cadrului general conceptual pentru raportarea financiară, IAS 19 “Beneficiile angajaților”, IAS 32 “Instrumente financiare: prezentare”, IFRS 7 “Instrumente financiare: informații de furnizat”, IAS 39 “Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare”.

Obiectiv

2. Obiectivul prezentului standard constă în stabilirea modului de contabilizare a creanțelor, investițiilor financiare și de prezentare a informațiilor aferente în situațiile financiare.

Domeniu de aplicare

3. Prezentul standard se aplică tuturor creanțelor și investițiilor financiare pe termen lung și scurt, cu excepția:

- ~~1) investițiilor în entitățile asociate și asocierile în participație (IAS 28 “Investiții în entitățile asociate și asocierile în participație”), investiții deținute de organizații cu capital de risc, fonduri de investiții și alte entități similare (IFRS 7 “Instrumente financiare: informații de furnizat”);~~
- ~~2) planurilor de beneficii post angajare (IAS 19 “Beneficiile angajaților”);~~
- ~~3) contractelor de asigurare (IFRS 4 “Contracte de asigurare”);~~
- ~~4) instrumentelor financiare derivate (IAS 32 “Instrumente financiare: prezentare”, IAS “Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare”).~~

Definiții

4. În prezentul standard noțiunile utilizate semnifică:

Creanțe – drepturi ale entității ce decurg din tranzacții sau evenimente trecute și din stingerea cărora se așteaptă intrări (majorări) de resurse care încorporează beneficii economice.

Investiții financiare – active sub formă de valori mobiliare, cote de participație în capitalul social al altor entități și alte investiții deținute de entitate în scopul exercitării controlului, obținerii veniturilor sau altor beneficii economice.

Piața valorilor mobiliare – parte componentă a pieței financiare unde are loc emisiunea și circulația valorilor mobiliare.

Valoare justă – prețul de vânzare estimat al sumei cu care ~~activul~~ poate fi schimbat benevol în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții normale între părți interesate, independente și bine informate.

Valoare contabilă – valoarea la care creanțele și investițiile financiare sînt recunoscute în situații financiare.

Reguli generale

5. Creanțele și investițiile financiare se recunosc ca active în baza contabilității de angajamente în cazul în care:

1) există o certitudine întemeiată că în urma stingerii creanțelor sau deținerii investițiilor entitatea va obține beneficii economice viitoare;

2) valoarea creanțelor și investițiilor financiare poate fi evaluată în mod credibil.

6. Diferențele de curs valutar și de sumă aferente creanțelor și investițiilor financiare se contabilizează în conformitate cu prevederile SNC “Diferențe de curs valutar și de sumă”.

7. Creanțele și investițiile financiare se clasifică după următoarele criterii:

1) conținut economic;

2) grad de afiliere al părților;

3) termene de achitare și deținere.

8. După conținutul economic, creanțele și investițiile financiare se grupează în conformitate cu pct.16 și 54 din prezentul standard.

9. După gradul de afiliere al părților, creanțele și investițiile financiare se divizează în creanțe și investiții financiare aferente părților afiliate și neafiliate. Componenta părților afiliate este stabilită în SNC "Părți afiliate și contracte de societate civilă". În componența creanțelor părților afiliate se evidențiază creanțele aferente intereselor de participare.

10. În funcție de termenele de achitare și deținere, creanțele și investițiile financiare se divizează în curente și pe termen lung. Creanțele și investițiile financiare se consideră curente dacă termenul de achitare (deținere probabilă) nu depășește 12 luni de la data raportării. În celelalte cazuri, creanțele și investițiile financiare se tratează ca creanțe și investiții financiare pe termen lung.

11. La data raportării, entitatea determină cota curentă a creanțelor și investițiilor financiare pe termen lung, care se înregistrează ca majorare a creanțelor și investițiilor financiare curente și diminuare a creanțelor și investițiilor financiare pe termen lung.

Contabilitatea creanțelor

12. La recunoașterea inițială, creanțele se evaluează la valoarea nominală, inclusiv impozitele și taxele calculate în conformitate cu legislația în vigoare (de exemplu, taxa pe valoarea adăugată, accize, alte impozite și taxe).

13. Derecunoașterea creanțelor poate fi efectuată prin stingerea acestora (de exemplu, încasarea numerarului, trecerea în cont (decontarea) avansurilor primite, compensarea datoriilor).

14. Stingerea creanțelor se contabilizează ca majorare a numerarului, costurilor, cheltuielilor sau diminuare a datoriilor și diminuare a creanțelor.

15. În situațiile financiare creanțele se reflectă la valoarea contabilă. Dacă la data raportării, suma mijloacelor încasate în urma stingerii unor creanțe depășește valoarea recunoscută a acestora, diferența respectivă se înregistrează ca datorii.

16. Creanțele se contabilizează în cadrul următoarelor grupe:

- 1) creanțe comerciale;
- 2) avansuri acordate;
- 3) creanțe ale bugetului;
- 4) creanțe ale personalului;
- 5) alte creanțe.

Creanțe comerciale și avansuri acordate

17. Creanțele comerciale cuprind creanțele privind bunurile vândute, serviciile prestate și lucrările executate.

18. Creanțele comerciale se contabilizează pe măsura livrării bunurilor, prestării serviciilor și executării lucrărilor ca majorare concomitentă a creanțelor și veniturilor după caz, a datoriilor curente.

Exemplul 1. La 15 octombrie 201X o entitate a livrat cu achitare ulterioară 100 unități de produse la prețul de 500 lei/unitatea (fără TVA). Cota TVA constituie 20%.

În baza datelor din exemplu, în octombrie 201X entitatea contabilizează:

- valoarea produselor livrate în sumă de 50000 lei (100 unități × 500 lei) – ca majorare concomitentă a creanțelor comerciale și veniturilor curente;
- TVA aferentă livrării în sumă de 10000 lei (50000 lei × 20%) – ca majorare concomitentă a creanțelor comerciale și datoriilor curente.

[Pct.18 completat prin Ordinul Min.Fin. nr.204 din 23.12.2015, în vigoare 31.12.2015]

[Pct.18 modificat prin Ordinul Min.Fin. nr.166 din 28.11.2013, în vigoare 01.01.2014]

19. În cadrul operațiunilor de intermediere (în baza contractului de mandat, comision etc.) creanțele comerciale se contabilizează, la valoarea totală ca majorare concomitentă a creanțelor și datoriilor cu excepția comisionului.

20. În cazul acceptării cambiilor creanțele comerciale includ:

1) creanțele privind bunurile livrate, serviciile prestate, lucrările executate care se contabilizează în modul stabilit în pct.18 din prezentul standard;

2) creanțele privind dobânzile care se contabilizează ca majorare a creanțelor și veniturilor curente.

Exemplul 2. În luna noiembrie 201X o entitate a livrat 200 unități de produse la prețul de 300 lei/unitatea (fără TVA). Suma TVA aferentă livrării constituie 12000 lei $[(300 \text{ lei} \times 200 \text{ unități}) \times 20\%]$. În luna decembrie 201X entitate a acceptat o cambie emisă de către cumpărător pentru achitarea produselor livrate cu scadența 5 luni și o dobândă anuală de 10%. Dobânda se calculează lunar din suma totală a creanțelor.

În baza datelor din exemplu, entitatea contabilizează:

în noiembrie 201X:

- valoarea produselor livrate în sumă de 60000 lei – ca majorare concomitentă a creanțelor comerciale și veniturilor curente;

- TVA aferentă livrării în sumă de 12000 lei – ca majorare concomitentă a creanțelor comerciale și datoriilor curente;

în decembrie 201X:

- cambia emisă de cumpărător în sumă de 72000 lei (60000 lei + 12000 lei) – ca corespondență internă în cadrul creanțelor comerciale;

- dobânda lunară în sumă de 600 lei $[(72000 \text{ lei} \times 10\%) : 12 \text{ luni}]$ – ca majorare concomitentă a creanțelor și veniturilor curente.

[Exemplu 2 modificat prin Ordinul Min.Fin. nr.204 din 23.12.2015, în vigoare 31.12.2015]

21. Creanțele comerciale recunoscute inițial se ajustează în cazul:

1) acordării reducerilor de preț după vânzarea bunurilor/prestarea serviciilor;

2) acordării de bonusuri pentru îndeplinirea condițiilor contractuale;

3) returnării bunurilor vândute;

4) corectării erorilor etc.

22. Ajustarea creanțelor comerciale, cu excepția corectării erorilor, se contabilizează:

1) în cazul în care recunoașterea inițială și ajustarea creanțelor (fără TVA) au loc în aceeași perioadă de gestiune – ca stornare a creanțelor și veniturilor curente;

2) în cazul în care recunoașterea inițială și ajustarea creanțelor (fără TVA) au loc în perioade de gestiune diferite – ca majorare a cheltuielilor (pierderii) sau diminuare a provizioanelor și diminuare a creanțelor curente;

3) indiferent de perioada de gestiune în care au avut loc recunoașterea inițială și ajustarea creanțelor – ca stornare a creanțelor și datoriilor curente la suma TVA aferentă creanțelor.

Exemplul 3. În decembrie 201X o entitate a vândut 20000 kg de produse la un preț de 12 lei/kg, inclusiv TVA – 20%, costul cărora constituie 8 lei/kg. La recepționarea acestora de către cumpărător au fost depistate 5000 kg de produse necalitative, fiind înaintată o reclamație vânzătorului. După recunoașterea reclamației de către vânzător, produsele necalitative au fost returnate:

varianta I – în luna decembrie 201X;

varianta II – în luna ianuarie 201X+1.

Stingerea creanțelor a fost efectuată în luna mai 201X+1.

În baza datelor din exemplu, entitatea – vânzător contabilizează:

varianta I:

în decembrie 201X:

- valoarea produselor vândute în sumă de 200000 lei (20000 kg \times 10 lei) – ca majorare concomitentă a creanțelor comerciale și veniturilor curente;

- TVA aferentă vânzării în sumă de 40000 lei (200000 lei \times 20%) – ca majorare concomitentă a creanțelor comerciale și datoriilor curente;

- valoarea de vânzare (fără TVA) a produselor returnate în sumă de 50000 lei (5000 kg \times 10 lei) – ca stornare a creanțelor comerciale și veniturilor curente;

- TVA aferentă valorii produselor returnate în sumă de 10000 lei (50000 lei \times 20%) – ca stornare a creanțelor comerciale și datoriilor curente;

în mai 201X+1:

- stingerea creanțelor comerciale în sumă de 180000 lei [(200000 lei + 40000 lei) – (50000 lei + 10000 lei)] – ca majorare a numerarului și diminuare a creanțelor comerciale.

variante II:

în decembrie 201X:

- valoarea produselor vândute în sumă de 200000 lei (20000 kg × 10 lei) – ca majorare concomitentă a creanțelor comerciale și veniturilor curente;

- TVA aferentă vânzării în sumă de 40000 lei (200000 lei × 20%) – ca majorare concomitentă a creanțelor comerciale și datoriilor curente;

în ianuarie 201X+1:

- diferența dintre valoarea de vânzare și costul produselor returnate în sumă de 10000 lei [5000 kg × (10 lei – 8 lei)] – ca majorare a cheltuielilor curente și diminuare a creanțelor comerciale;

- TVA aferentă valorii produselor returnate în sumă de 10000 lei (50000 lei × 20%) – ca stornare a creanțelor comerciale și datoriilor curente;

- costul produselor returnate de la cumpărător în sumă de 40000 lei (5000 kg × 8 lei) – ca majorare a stocurilor și diminuare a creanțelor comerciale;

în mai 201X+1:

- stingerea creanțelor comerciale în sumă de 180000 lei [(200000 lei + 40000 lei) – (10000 lei + 10000 lei + 40000 lei)] – ca majorare a numerarului și diminuare a creanțelor comerciale.

23. Corectarea erorilor anilor precedenți se contabilizează ca diminuare (majorare) concomitentă a corecțiilor rezultatelor financiare ale anilor precedenți și creanțelor curente.

24. Avansurile acordate reprezintă plățile efectuate în contul procurării ulterioare a bunurilor, serviciilor, lucrărilor și se contabilizează ca majorare a creanțelor curente și diminuare a numerarului.

În cadrul avansurilor acordate pe termen lung și scurt se evidențiază avansurile acordate pentru imobilizări necorporale și corporale și pentru stocuri care se prezintă în situațiile financiare respectiv în componența activelor imobilizate și circulante indiferent de termenul de achitare a avansurilor.

25. Trecerea în cont a avansurilor acordate se contabilizează ca diminuare concomitentă a datoriilor și creanțelor.

26. Restituirea avansurilor acordate și neutilizate se contabilizează ca majorare a numerarului și diminuare a creanțelor.

Creanțe ale bugetului

27. Creanțele bugetului includ: impozitele și taxele achitate în avans/rate, sumele plătite în plus la buget, diferența dintre suma TVA trecută în cont și calculată, suma TVA aferentă avansurilor primite, impozitele indirecte spre restituire, alte creanțe ale bugetului în conformitate cu legislația în vigoare.

28. Creanțele bugetului se contabilizează ca majorare a creanțelor și diminuare a numerarului sau majorare a datoriilor curente.

Exemplul 4. În conformitate cu politicile contabile, entitatea achită impozitul pe venit trimestrial în rate prin metoda achitării în rate a impozitului ce urma a fi plătit pentru anul precedent. În anul 201X-1 impozitul pe venit calculat și declarat a constituit 100000 lei. În luna martie 201X entitatea a achitat în avans 25000 lei (rata pentru trimestrul I – 100000 lei : 4 trimestre), celelalte trei rate trimestriale au fost achitate în termenele prevăzute de legislația în vigoare. Mărimea efectivă a impozitului pe venit pentru anul 201X constituie 118000 lei.

În baza datelor din exemplu, entitatea contabilizează:

în trimestrele I – IV anul 201X:

- impozitul pe venit achitat în rate în sumă de 100000 lei (25000 lei × 4 trimestre) – ca majorare a creanțelor curente și diminuare a numerarului;

la 31 decembrie 201X:

- mărimea efectivă a impozitului pe venit în sumă de 118000 lei – ca majorare concomitentă a cheltuielilor (privind impozitul pe venit) și datoriilor curente;

- trecerea în cont a impozitului pe venit achitat în rate în sumă de 100000 lei – ca diminuare concomitentă a datoriilor și creanțelor curente.

Creanțe ale personalului

29. Creanțele personalului cuprind: avansurile acordate în contul salariului, sumele acordate titularilor de avans, creanțele privind recuperarea prejudiciului material, alte creanțe ale personalului.

30. Creanțele personalului privind avansurile acordate în contul salariului apar în urma plății în avans a salariului și se contabilizează ca majorare a creanțelor personalului și diminuare a numerarului.

31. Creanțele privind sumele acordate titularilor de avans se contabilizează ca majorare a creanțelor personalului și diminuare a numerarului.

32. Creanțele personalului privind recuperarea prejudiciului material se contabilizează ca majorare concomitentă a creanțelor și veniturilor sau datoriilor curente. În conformitate cu politicile contabile, ținând cont de pragul de semnificație suma prejudiciului material care urmează a fi recuperat în perioadele viitoare poate fi înregistrată ca venituri anticipate cu decontarea ulterioară la venituri curente.

Alte creanțe

33. Alte creanțe cuprind: creanțele privind recuperarea pierderilor, creanțele privind reclamațiile înaintate și recunoscute, creanțele organelor de asigurări sociale și medicale etc.

34. Creanțele privind recuperarea pierderilor includ despăgubirile care urmează a fi achitate de către companiile de asigurări, recompensele calculate și recunoscute de către organele de stat, recompensele recunoscute de către alte entități/persoane sau stabilite prin hotărâri ale instanței de judecată. Aceste creanțe se contabilizează ca majorare concomitentă a creanțelor și veniturilor curente.

35. Creanțele privind reclamațiile înaintate și recunoscute includ reclamațiile calculate, recunoscute și neachitate de către organele de stat și alte entități și se contabilizează ca majorare concomitentă a creanțelor și veniturilor curente.

Exemplul 5. În luna noiembrie 201X entitatea "A" a înaintat o reclamație (privind sancțiunile calculate conform condițiilor contractuale) în sumă de 8000 lei entității "B" care nu a recunoscut reclamația. În luna mai 201X+1 entitatea "A" a obținut hotărârea instanței de judecată privind satisfacerea parțială a reclamației înaintate în sumă de 5000 lei care a fost încasată în luna iunie 201X+1.

În baza datelor din exemplu, entitatea "A" contabilizează:

în noiembrie 201X:

- reclamația înaintată și nerecunoscută în sumă de 8000 lei – în contul extrabilanțier;

în mai 201X+1:

- creanțele privind reclamațiile înaintate și recunoscute în sumă de 5000 lei – ca majorare concomitentă a creanțelor și veniturilor curente;

- decontarea reclamației în sumă de 8000 lei din contul extrabilanțier;

în iunie 201X+1:

- stingerea creanțelor privind reclamațiile în sumă de 5000 lei – ca majorare a numerarului și diminuare a creanțelor curente.

Creanțe compromise

36. Creanțele se consideră compromise în cazuri în care termenul de prescripție prevăzut de legislația în vigoare a expirat sau cumpărătorul (clientul) se află în situație financiară nefavorabilă (creanțele nu au acoperire garantată și nu pot fi încasate). Recunoașterea creanțelor drept compromise are loc în baza documentelor care confirmă apariția circumstanței respective.

37. În conformitate cu politicile contabile, creanțele compromise pot fi contabilizate prin:

1) metoda directă, sau

2) metoda provizioanelor (corecțiilor).

38. În cazul aplicării metodei directe, creanțele compromise se decontează la cheltuieli curente în perioada de gestiune în care au fost recunoscute drept compromise. Decontarea creanțelor compromise se contabilizează ca majorare a cheltuielilor curente și diminuare a creanțelor curente.

Exemplul 6. În luna decembrie 201X în urma inventarierii o entitate a depistat creanțe cu termenul de prescripție expirat în sumă de 36000 lei. Entitatea nu este înregistrată ca plătitor de TVA și nu constituie corecții privind creanțele compromise. În conformitate cu rezultatele inventarierii conducătorul entității a luat decizia de a deconta creanțele cu termenul de prescripție expirat.

În baza datelor din exemplu, în luna decembrie 201X entitatea contabilizează decontarea creanțelor compromise în sumă de 36000 lei ca majorare a cheltuielilor curente și diminuare a creanțelor curente.

39. Restabilirea creanțelor compromise decontate anterior la cheltuieli curente se contabilizează ca majorare concomitentă a creanțelor și veniturilor curente și, după caz, a datoriilor curente.

[Pct.39 completat prin Ordinul Min.Fin. nr.204 din 23.12.2015, în vigoare 31.12.2015]

40. Metoda provizioanelor (corecțiilor) poate fi aplicată pentru ajustarea creanțelor comerciale. Corecțiile se constituie pe măsura vânzării bunurilor sau prestării serviciilor în termenele prevăzute de politicile contabile (lunar, trimestrial, anual) și se contabilizează ca majorare concomitentă a cheltuielilor curente și corecțiilor privind creanțele compromise.

41. Mărimea corecțiilor privind creanțele compromise poate fi determinată:

- 1) pe fiecare creanță reieșind din mărimea absolută a creanțelor compromise;
- 2) pe grupe de creanțe în funcție de termenul de achitare expirat al acestora;
- 3) pe creanțe în totalitate reieșind din volumul vânzărilor nete în perioada de gestiune și cota pierderilor aferente creanțelor compromise;
- 4) în alt mod prevăzut în politicile contabile.

42. Pentru determinarea mărimii provizioanelor (corecțiilor) pe fiecare creanță se analizează solvabilitatea fiecărui debitor și posibilitatea îndeplinirii integrale sau parțiale a obligațiilor financiare de către acesta.

Exemplul 7. La 20 mai 201X o entitate a vândut unui cumpărător produse în valoare de 30000 lei. Termenul de achitare conform contractului – 20 iunie 201X. În termenul stabilit creanțele nu au fost achitate din motivul insolvabilității cumpărătorului.

În baza datelor din exemplu, la data raportării entitatea contabilizează constituirea provizioanelor în sumă de 30000 lei ca majorare concomitentă a cheltuielilor curente și corecțiilor privind creanțele compromise.

43. Pentru determinarea mărimii corecțiilor pe grupe de creanțe este necesară clasificarea acestora după termenul de achitare expirat și stabilirea cotei creanțelor compromise aferente fiecărei grupe. Cota creanțelor compromise se calculează în baza datelor din conturile analitice ale perioadelor precedente (de exemplu, 3-5 ani). Mărimea corecțiilor se determină prin aplicarea cotei creanțelor compromise la soldul creanțelor din fiecare grupă.

Exemplul 8. O entitate dispune de următoarele date privind creanțele comerciale grupate după termenul de achitare expirat.

Tabelul 1

**Situația creanțelor la 31.12.201X
(determinarea grupelor)**

Cumpărătorul	Soldul creanțelor comerciale, lei	Termenul de achitare expirat				
		1 – 30 zile	31 – 60 zile	61 – 90 zile	91 – 120 zile	este 120 zile
“A”	36000		36000			
“B”	90000			90000		

“C”	240000	154000	86000			
“D”	52000				52000	
Alți cumpărători	784000	360000	278000	80000	40000	26000
Total	1202000	514000	400000	170000	92000	26000
Cota creanțelor compromise, %	x	1	3	10	30	50

În baza datelor din tabelul 1 se determină corecțiile privind creanțele compromise.

Tabelul 2

Situația creanțelor compromise la 31.12.201X
(determinarea corecțiilor privind creanțele compromise)

Termenul de achitare expirat	Soldul creanțelor comerciale, lei	Cota creanțelor compromise, %	Corecții privind creanțele compromise, lei
A	1	2	$3 = 1 \times 2 : 100$
1 – 30 zile	514000	1	5140
31 – 60 zile	400000	3	12000
61 – 90 zile	170000	10	17000
91 – 120 zile	92000	30	27600
Peste 120 zile	26000	50	13000
Total	1202000	x	74740

[Tabelul 2 modificat prin Ordinul Min.Fin. nr.204 din 23.12.2015, în vigoare 31.12.2015]

În baza datelor din exemplu, mărimea corecțiilor privind creanțele compromise în sumă de 74740 lei se contabilizează ca majorare concomitentă a cheltuielilor curente și corecțiilor privind creanțele compromise.

44. Corecțiile privind creanțele compromise determinate în conformitate cu prevederile pct.42-43 din prezentul standard, se ajustează cu diferențele dintre mărimea corecțiilor calculate și soldul neutilizat al acestora conform datelor contabilității.

Exemplul 9. O entitate dispune de următoarele date analitice privind creanțele pentru anul 201X (tabelul 3). În conformitate cu politicile contabile corecțiile privind creanțele compromise se stabilesc în baza mărimii absolute a creanțelor compromise. Soldul neutilizat al corecțiilor privind creanțele compromise la 1 ianuarie 201X constituie 125900 lei.

Tabelul 3

Situația creanțelor la 31.12 201X

Cumpărătorul	Soldul creanțelor comerciale, lei	Soldul creanțelor compromise, lei
“A”	450000	37500
“B”	320000	56000
“C”	200000	200000
Total	970000	293500

În baza datelor din exemplu, corecțiile privind creanțele compromise calculate (293500 lei) se ajustează și se contabilizează în sumă de 167600 lei (293500 lei – 125900 lei) ca majorare concomitentă a cheltuielilor curente și corecțiilor privind creanțele compromise.

45. Mărimea corecțiilor pe creanțe în totalitate, se determină prin produsul dintre cota medie a creanțelor compromise și volumul vânzărilor nete. Volumul vânzărilor nete reprezintă veniturile din vânzările în credit (cu plată ulterioară) ajustate cu valoarea bunurilor returnate și/sau cu suma reducerii de prețuri aferente vânzării. Cota medie a creanțelor compromise se calculează ca raportul dintre suma efectivă a pierderilor aferente creanțelor compromise în perioadele de gestiune precedente (de exemplu, 3-5 ani) și volumul vânzărilor nete în aceeași perioadă.

Exemplul 10. În anul 201X volumul vânzărilor unei entități a constituit 2810000 lei, iar valoarea bunurilor returnate – 50000 lei. Mărimea corecțiilor privind creanțele compromise se determină la finele anului în baza datelor privind volumul vânzărilor nete și pierderile aferente creanțelor compromise pentru 3 ani precedenți.

Tabelul 4

Volumul vânzărilor nete și pierderi aferente creanțelor compromise

Anii	Volumul vânzărilor nete, lei	Pierderi aferente creanțelor compromise, lei
201X–3	2250000	85000
201X–2	2520000	72000
201X–1	3050000	92000
Total	7820000	249000

Conform datelor din exemplu, cota medie a creanțelor compromise constituie 3,18% (249000 lei : 7820000 lei × 100%). Corecțiile privind creanțele compromise – 87768 lei [(2810000 lei – 50000 lei) × 3,18%] la 31 decembrie 201X se contabilizează ca majorare concomitentă a cheltuielilor curente și corecțiilor privind creanțele compromise.

46. În cazul aplicării metodei corecțiilor, decontarea creanțelor compromise se contabilizează ca diminuare concomitentă a corecțiilor privind creanțele compromise și creanțelor comerciale. Dacă suma corecțiilor constituite este mai mică decât suma decontată, diferența se contabilizează ca majorare concomitentă a cheltuielilor curente și corecțiilor privind creanțele compromise.

47. Restabilirea creanțelor decontate anterior ca compromise pe seama corecțiilor se contabilizează ca majorare concomitentă a creanțelor și corecțiilor privind creanțele compromise.

48. Mărimea corecțiilor privind creanțele compromise se ajustează la determinarea valorii contabile a creanțelor comerciale.

49. În cazul trecerii de la metoda corecțiilor la metoda directă de contabilizare a creanțelor compromise, soldul corecțiilor se decontează prin diminuarea corecțiilor privind creanțele compromise și majorarea veniturilor curente.

Contabilitatea investițiilor financiare

50. Investițiile financiare se evaluează inițial la costul de intrare, componența căruia diferă în funcție de tipul și modalitatea de intrare a investițiilor.

51. Dividendele și dobânzile calculate pentru investițiile financiare se recunosc ca venituri și se contabilizează în conformitate cu prevederile SNC “Venituri”.

52. Costurile aferente deservirii investițiilor financiare (de exemplu, comisioanele, serviciile brokerilor și alte costuri de deservire) se contabilizează ca majorare a cheltuielilor curente și diminuare a numerarului, creanțelor și majorare a datoriilor curente.

53. Reclasificarea investițiilor financiare se efectuează după necesitate, luând în considerare modificarea termenelor de deținere probabilă a investițiilor, termenelor de achitare și alți factori.

54. Investițiile financiare se contabilizează în cadrul următoarelor grupe:

- 1) valori mobiliare și cote de participație;
- 2) alte investiții financiare.

Valori mobiliare și cote de participație

55. Valorile mobiliare reprezintă titluri financiare care certifică dreptul patrimonial al deținătorului sau dreptul împrumutătorului – posesor de document față de emitentul acestora.

56. Valorile mobiliare includ:

1) acțiunile – titluri de capital sub formă de certificate sau înscrieri în contul personal care confirmă dreptul deținătorilor săi (acționarilor) de a participa la conducerea societății pe acțiuni, de a primi dividende, precum și o parte din patrimoniul societății în cazul lichidării acesteia;

2) obligațiunile – titluri de creanțe care acordă deținătorilor (obligatarilor) dreptul de a primi în termenul stabilit valoarea nominală a obligațiunilor și venitul sub formă de dobândă aferentă acestora;

3) alte valori mobiliare – titluri de creanțe sub formă de:

a) bonuri de trezorerie, care reprezintă valori mobiliare de stat emise cu scont și răscumpărate la valoarea lor nominală, având termenul de circulație până la un an;

b) certificate bancare, care confirmă dreptul deținătorilor de a primi, la expirarea termenului fixat, numerarul depus și o anumită dobândă.

57. Costul de intrare al valorilor mobiliare include prețul de procurare (sau valoarea justă a altei forme de compensare acordate) și costurile aferente procurării (de exemplu, comisioanele și onorariile achitate consultantilor, brokerilor și dealerilor, taxele prevăzute de legislația în vigoare, alte costuri tranzacționale).

58. Costul de intrare al valorilor mobiliare se contabilizează ca majorare a investițiilor financiare și diminuare a numerarului, creanțelor curente, capitalului nevărsat sau neînregistrat și/sau majorare a datoriilor, veniturilor curente.

Exemplul 11. *O entitate prin intermediul unei companii de brokeri a procurat 300 de acțiuni la prețul de 80 lei/acțiunea, valoarea nominală fiind de 75 lei/acțiunea. Costurile aferente procurării acțiunilor au constituit 1800 lei.*

La momentul inițierii tranzacției pentru procurarea acțiunilor și achitarea serviciilor de brokeraj entitatea a transferat companiei de brokeri numerar în sumă de 25800 lei.

În baza datelor din exemplu, entitatea contabilizează:

- virarea numerarului pentru efectuarea tranzacțiilor cu valori mobiliare în sumă de 25800 lei – ca majorare a creanțelor curente și diminuare a numerarului;

- valoarea acțiunilor la prețul de procurare în sumă de 24000 lei ($300 \text{ acțiuni} \times 80 \text{ lei/acțiune}$) – ca majorare a investițiilor financiare și diminuare a creanțelor curente;

- costurile aferente procurării acțiunilor în sumă de 1800 lei – ca majorare a investițiilor financiare și diminuare a creanțelor curente.

59. Costul de intrare al valorilor mobiliare sub formă de obligațiuni (cu excepția celor cotate pe piața financiară) se ajustează în cazul în care costul de intrare nu coincide cu valoarea nominală a acestora (valoarea declarată care urmează a fi plătită la scadență).

60. Diferența dintre costul de intrare și valoarea nominală a obligațiunilor se amortizează prin metoda liniară pe măsura calculării dobânzii sau în alt mod stabilit în politicile contabile și se contabilizează astfel:

1) pentru valorile mobiliare cu scont (procurate la un preț mai mic decât valoarea nominală) – ca majorare concomitentă a investițiilor financiare și veniturilor curente;

2) pentru valorile mobiliare cu primă (procurate la un preț mai mare decât valoarea nominală) – ca majorare a cheltuielilor curente și diminuare a investițiilor financiare.

Exemplul 12. *La 1 iulie 201X o entitate, prin intermediul băncii licențiate, a procurat contra numerar 300 de obligațiuni cu scont la prețul 95 lei/obligațiunea. Valoarea nominală – 100 lei/obligațiunea, iar dobânda fixă anuală – 10%. Serviciile de brokeraj prestate de bancă constituie*

342 lei. Termenul de deținere al obligațiunilor – 5 ani. Dobânda se achită de 2 ori pe an: la 30 iunie și 31 decembrie.

Conform politicilor contabile diferența dintre costul de intrare și valoarea nominală se decontează concomitent cu calcularea dobânzilor.

În baza datelor din exemplu, entitatea contabilizează:

în iulie 201X:

- valoarea obligațiunilor la prețul de procurare în sumă de 28500 lei ($300 \text{ obligațiuni} \times 95 \text{ lei}$) – ca majorare a investițiilor financiare și diminuare a numerarului;

- serviciile de brokeraj achitate în sumă de 342 lei – ca majorare a investițiilor financiare și diminuare a numerarului;

în decembrie 201X:

- dobânda semestrială în sumă de 1500 lei [$(300 \text{ obligațiuni} \times 100 \text{ lei}) \times 0,1 : 2 \text{ semestre}$] – ca majorare concomitentă a creanțelor și veniturilor curente;

- diferența dintre costul de intrare și valoarea nominală a obligațiunilor aferentă perioadei de calculare a dobânzii în sumă de 115,80 lei [$(300 \text{ obligațiuni} \times 100 \text{ lei}) - (300 \text{ obligațiuni} \times 95 \text{ lei} + 342 \text{ lei}) : 5 \text{ ani} : 2 \text{ semestre}$] – ca majorare concomitentă a investițiilor financiare și veniturilor curente.

[Exemplu 12 modificat prin Ordinul Min.Fin. nr.204 din 23.12.2015, în vigoare 31.12.2015]

61. În cazul în care costul de intrare al obligațiunilor include dobânzile calculate și neachitate, suma dobânzilor aferentă perioadei de până la procurarea obligațiunilor diminuează costul de intrare al acestora. Dobânzile aferente perioadei de după procurarea obligațiunilor se contabilizează în conformitate cu prevederile SNC “Venituri”.

62. La data raportării valorile mobiliare se evaluează:

1) la costul de intrare – valorile mobiliare neadmise la tranzacționare pe o piață reglementată necotate pe piața financiară al căror cost de intrare nu s-a modificat semnificativ în perioada de gestiune;

2) la costul ajustat – valorile mobiliare sub formă de obligațiuni al căror cost de intrare diferă de valoarea nominală a acestora;

3) la valoarea justă – valorile mobiliare admise la tranzacționare pe o piață reglementată cotate pe piața financiară, cu excepția entităților care întocmesc situații financiare prescurtate care evaluează aceste valori mobiliare în conformitate cu subpt. 1) și 2).

63. Diferența dintre costul de intrare (sau valoarea contabilă la începutul perioadei de gestiune) și valoarea justă a valorilor mobiliare cotate pe piața financiară se contabilizează astfel:

1) în cazul micșorării valorii contabile – ca majorare a cheltuielilor curente și diminuare a investițiilor financiare;

2) în cazul majorării valorii contabile – ca majorare concomitentă a investițiilor financiare și veniturilor curente.

Exemplul 13. Costul de intrare al acțiunilor procurate de către o entitate constituie 34500 lei ($345 \text{ acțiuni} \times 100 \text{ lei/acțiunea}$). Conform situației din 31 decembrie 201X cursul bursier al acțiunilor a constituit:

- varianta I – 95 lei/acțiunea;

- varianta II – 107 lei/acțiunea.

În baza datelor din exemplu, la 31.12.201X entitatea contabilizează diferența dintre costul de intrare și valoarea justă a acțiunilor:

varianta I: în sumă de 1725 lei [$(95 \text{ lei} - 100 \text{ lei}) \times 345 \text{ acțiuni}$] – ca majorare a cheltuielilor curente și diminuare a investițiilor financiare;

varianta II: în sumă de 2415 lei [$(107 \text{ lei} - 100 \text{ lei}) \times 345 \text{ acțiuni}$] – ca majorare concomitentă a investițiilor financiare și veniturilor curente.

64. La fiecare dată de raportare entitatea determină dacă există sau nu temei pentru deprecierea valorilor mobiliare, cu excepția celor evaluate la valoarea justă. Drept criterii pentru depreciere pot servi:

1) dificultățile financiare semnificative a emitentului valorilor mobiliare;

2) dispariția pieței financiare pentru valorile mobiliare respective;

3) nerespectarea de către emitent a clauzelor contractuale privind plata dividendelor și dobânzilor; sau

4) alte informații relevante de care dispune entitatea.

65. În cazul în care se constată necesitatea deprecierei valorilor mobiliare, acestea se evaluează la valoarea justă minus costurile probabile de vânzare. Dacă valoarea contabilă a valorilor mobiliare depășește valoarea justă minus costurile probabile de vânzare entitatea recunoaște pierderea din depreciere.

66. Pierderile din deprecierea valorilor mobiliare se contabilizează într-un cont separat și se reflectă ca majorare concomitentă a cheltuielilor curente și ~~mieșorare a investițiilor financiare a pierderilor din deprecierea investițiilor financiare~~.

67. În cazul în care temeiurile pentru deprecierea valorilor mobiliare își pierd relevanța (de exemplu, s-a îmbunătățit situația financiară a emitentului sau obligatarului, există piața financiară respectivă) pierderile din depreciere trebuie reluate și contabilizate ca diminuare a pierderilor din deprecierea ~~majorare concomitentă a~~ investițiilor financiare și majorare a veniturilor curente.

68. Ieșirea valorilor mobiliare are loc în urma vânzării, stingerii, transmiterii cu titlu gratuit etc. și se decontează la valoarea contabilă care se determină pe fiecare titlu aparte sau pe grupe de valori mobiliare cu același emitent. Valorile mobiliare care au același emitent și care au fost înregistrate în contabilitate la date și costuri de intrare diferite, la ieșire se evaluează în conformitate cu politicile contabile, după metoda costului mediu ponderat sau metoda FIFO (primul intrat – primul ieșit).

69. Valoarea contabilă a valorilor mobiliare ieșite se contabilizează ca majorare a cheltuielilor curente și diminuare a investițiilor financiare. Pierderile din deprecierea valorilor mobiliare ieșite se decontează la veniturile curente.

70. Veniturile din ieșirea valorilor mobiliare se contabilizează ca majorare concomitentă a numerarului, creanțelor și veniturilor curente.

71. Costurile aferente ieșirii valorilor mobiliare (de exemplu, serviciile de consultanță, comisioanele achitate brokerilor) se contabilizează ca majorare a cheltuielilor curente și diminuare a numerarului, creanțelor curente sau majorare a datoriilor curente.

Exemplul 14. O entitate a vândut 100 de obligațiuni, valoarea de vânzare a cărora constituie 30000 lei, iar valoarea contabilă – 26000 lei. Costurile aferente vânzării care urmează a fi achitate includ serviciile de consultanță în sumă de 350 lei.

În baza datelor din exemplu, entitatea contabilizează:

- valoarea contabilă a obligațiunilor vândute în sumă de 26000 lei – ca majorare a cheltuielilor curente și diminuare a investițiilor financiare;
- valoarea de vânzare a obligațiunilor în sumă de 30000 lei – ca majorare concomitentă a creanțelor și veniturilor curente;
- costurile aferente vânzării obligațiunilor în sumă de 350 lei – ca majorare a cheltuielilor și datoriilor curente.

72. Cotele de participație reprezintă drepturi sub formă de părți sociale sau alte participații deținute de entitate în capitalul social al altor entități.

73. Mărimea cotelor de participație se negociază între asociați și se reflectă în actele de constituire ale entității în care investitorul deține astfel de cote.

74. Cotele de participație se prezintă în situațiile financiare la costul de intrare.

75. Intrarea și ieșirea cotelor de participație, precum și veniturile din aceste cote se contabilizează în modul stabilit în pct.50, 51, 58, și 69-71 din prezentul standard.

Exemplul 15. În luna ianuarie 201X entitatea “A” a depus 18000 lei ca cotă parte în capitalul social al entității “B”. În luna februarie 201X+1 entitatea “B” a repartizat profitul anului 201X, inclusiv entității “A” în sumă de 3000 lei.

În baza datelor din exemplu, entitatea “A” contabilizează:

în ianuarie 201X:

- cota de participație în capitalul social al entității “B” în sumă de 18000 lei – ca majorare a investițiilor financiare și diminuare a numerarului;

în februarie 201X+1:

- venitul obținut din cota de participare în sumă de 3000 lei – ca majorare concomitentă a creanțelor și veniturilor curente.

[Pct.75 completat prin Ordinul Min.Fin. nr.204 din 23.12.2015, în vigoare 31.12.2015]

75¹. Acțiunile și cotele de participare deținute la entitățile afiliate se evidențiază separat și se contabilizează în modul stabilit în pct. 55-75 de prezentul standard.

Alte investiții financiare

76. Alte investiții financiare includ împrumuturile acordate, depozitele bancare etc.

În componența împrumuturilor acordate pe termen lung și scurt se evidențiază împrumuturile acordate entităților afiliate și împrumuturile aferente intereselor de participare.

77. Împrumuturile acordate reprezintă mijloace acordate de entitate în numerar sau în natură altor persoane juridice sau fizice în baza contractelor de împrumut. Împrumuturile acordate se contabilizează ca majorare a investițiilor financiare și diminuare a numerarului sau altor active (în cazul acordării împrumuturilor în natură).

78. Rambursarea împrumuturilor acordate anterior se contabilizează ca majorare a numerarului, altor active circulante (în cazul acordării împrumuturilor în natură) și diminuare a investițiilor financiare.

Exemplul 16. În luna ianuarie 201X o entitate a acordat un împrumut în sumă de 50000 lei pe un termen de 9 luni cu o dobândă de 15% anual. Conform condițiilor contractuale dobânda se calculează și se achită la finele fiecărui trimestru.

În baza datelor din exemplu, entitatea contabilizează:

- împrumutul acordat în sumă de 50000 lei – ca majorare a investițiilor financiare curente și diminuare a numerarului;
- dobândă trimestrială calculată în sumă de 1875 lei $[(50000 \text{ lei} \times 15\%) : 4]$ – ca majorare concomitentă a creanțelor și veniturilor curente;
- dobândă trimestrială încasată în sumă de 1875 lei – ca majorare a numerarului și diminuare a creanțelor curente;
- împrumutul rambursat în sumă de 50000 lei – ca majorare a numerarului și diminuare a investițiilor financiare curente.

79. Împrumuturile acordate în natură se consideră investiții financiare dacă la expirarea termenului acestora sînt respectate cerințele legislației în vigoare (de exemplu, în cazul în care nu se restituie activele prevăzute în contract sau valoarea activelor care urmează a fi restituite se recuperează în numerar).

80. Depozitele bancare reprezintă depuneri de numerar în instituțiile financiare la termen (pentru o perioadă fixă de timp) sau la vedere (fără fixarea termenului de plasare) în scopul obținerii venitului sub formă de dobînzii. Deschiderea depozitelor bancare se contabilizează ca majorare a investițiilor financiare și diminuare a numerarului.

81. Închiderea depozitelor bancare se contabilizează ca majorare a numerarului și diminuare a investițiilor financiare.

Prezentarea informațiilor

82. Nota explicativă a entităților care întocmesc situații financiare complete conține, pe lângă informațiile prevăzute în Legea contabilității și raportării financiare, cel puțin următoarele informații privind în situațiile financiare ale entității se prezintă, cel puțin, următoarele informații privind:

- 1) creanțele:
 - a) valoarea contabilă a fiecărei grupe de creanțe la începutul și sfîrșitul perioadei de gestiune;
 - b) cota curentă a creanțelor pe termen lung;
 - ~~c) metoda de evidență a creanțelor compromise;~~
 - d) mărimea creanțelor compromise înregistrate și decontate în perioada de gestiune;
 - e) mărimea provizioanelor (corecțiilor) privind creanțele compromise la începutul și sfîrșitul perioadei de gestiune;

- 2) investițiile financiare:
- a) valoarea contabilă a fiecărei grupe de investiții la începutul și sfârșitul perioadei de gestiune;
 - b) diferența dintre costul de intrare și valoarea nominală a obligațiunilor decontată la cheltuieli sau venituri curente;
 - c) diferența dintre costul de intrare (valoarea contabilă) și valoarea justă a valorilor mobiliare ~~cotate pe piața financiară, admise la tranzacționare pe o piață reglementată~~, decontată la cheltuieli sau venituri curente;
 - ~~c¹) pierderile din deprecierea valorilor mobiliare recunoscute și reluate în perioada de gestiune;~~
 - ~~d) mărimea veniturilor din investiții sub formă de dobânzi, dividende etc.;~~
 - e) cota curentă a investițiilor financiare pe termen lung;
 - f) valoarea investițiilor financiare reclasificate din investițiile financiare curente în investițiile financiare pe termen lung.

Prevederi tranzitorii

83. Prezentul standard se aplică începând cu data intrării în vigoare.

84. La data intrării în vigoare a prezentului standard entitatea decontează:

- 1) diferențele de reevaluare a investițiilor financiare pe termen lung (reducerea și ecartul de evaluare) – la profitul nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți;
- 2) majorarea/diminuarea valorii investițiilor pe termen lung – la investițiile financiare pe termen lung;
- 3) diminuarea valorii investițiilor curente – la investițiile financiare curente.

Data intrării în vigoare

85. Prezentul standard intră în vigoare la 1 ianuarie 2014.